

С. КОБЗАР, ст. викладач

С. Кур'ята, ст. викладач

Житомирський державний технологічний університет

НАВЧАННЯ АКАДЕМІЧНОГО ПИСЬМА В НАУКОВИХ ГУРТКАХ НЕМОВНИХ ВІЗ

У сучасних умовах якісно новим чином вирішується проблема навчання наукового стилю англійської мови в немовних вищих навчальних закладах. Розвиток і використання набутих навичок англійської мови студенти мають продовжити у своїй науковій діяльності, оскільки на старших курсах пред'являються вищі вимоги до самостійності та ініціативи студента. Це і пояснює підвищення інтересу до проблеми навчання наукового стилю англійської мови студентів, магістрантів та аспірантів немовного вищого навчального закладу, в програмі якого не передбачається достатня кількість аудиторних годин для навчання професійно-орієнтованої лексики і одночасно основ наукового стилю англійської мови. Проблема наукової самореалізації студентів та молодих науковців в іншомовному просторі є відкритою для дискусії, зокрема в ЖДТУ.

В першу чергу необхідно сказати про навчально-методичне забезпечення. Відомо, що для мовних вищих навчальних закладів існує велика кількість вітчизняних та автентичних посібників та підручників для студентів старших курсів, магістрантів та аспірантів. Серед них можна виділити такі як: Максимчук В.М., Дудок Р.І. "English for PhD Students", Яхонтова Т.В. «Основи англійської мови наукового письма», Jordan R.R. "Academic Writing Course", Bailey Stephen "Academic Writing", та інші. Важливо відмітити, що профільна література рекомендована на певну кількість аудиторних годин. Дефіцит аудиторних годин для навчання професійно-орієнтованої лексики і основ наукового стилю англійською мовою в немовних вищих навчальних закладах змушує викладачів знаходити нові шляхи вирішення цієї проблеми, наприклад, організовувати наукові гуртки.

Наукові гуртки англійською і німецькою мовами в Житомирському державному технологічному університеті мають завдання надати додаткові освітні послуги у вигляді підготовки студентів до міжнародної наукової діяльності. Отже, мотивовані студенти, магістри та аспіранти потребують тренування певних навичок іноземною мовою, які необхідні для:

- перекладу новітніх тенденцій у тій або іншій галузі промисловості з автентичних джерел;
- аналізу теоретичної частини певного дослідження;

- висловлювання власних думок щодо існуючої ситуації в даній галузі в Україні;
- окреслення власних ідей дослідження, його вплив, його перспективи;
- аналізу результатів дослідження;
- презентації дослідження на міжнародних конференціях.

Одним з аргументів на підтримку створення наукових гуртків з іноземної мови саме став попит студентів на додаткові заняття. Позитивним моментом для плідної роботи гуртків є наявність вище вказаних посібників, але їх обсяг не дозволяє в обмежений термін натренувати граматичні структури і лексичний мінімум наукового стилю. Перш за все, навчання повинно відбуватися по принципу «від простого до складного», тобто *notes, report, project, essay, dissertation* або *thesis*. Саме навчання за таким принципом дає можливість студентам досягти бажаних результатів. Завдання викладача полягає в тому, щоб, насамперед, адаптувати автентичні видання під наявну кількість годин наукового гуртка. Більш того, акцентувати особливу увагу на написанні *reports, projects, essays* і, безперечно, навчити представляти свої дослідження науковому загалу. Отже ці завдання потребують вирішення ряду ключових питань. Наприклад:

- кількість студентів в групі;
- викладання *Academic Writing*;
- викладання *Public Speaking*.

Як показала практика роботи гуртків, оптимальна кількість студентів має бути не більше 10. Це надає змогу викладачу ефективно використовувати індивідуальний та диференційний підходи до кожного учасника, адже академічне мовлення, хоча й підпорядковується певним сталим нормам, правилам, регуляціям та вимогам, але одночасно є, у великій мірі, дуже індивідуалізованою творчою роботою. Проте, робота у невеликих групах допомагає студенту навчитися оцінювати як свою роботу, так і роботи одногрупників, аналізувати, порівнювати та співвідносити різні думки, підходи і міркування та покращувати, таким чином, свої навички.

Основою будь якого різновиду писемного мовлення англійською мовою є *paragraph*. Одним з кращих посібників, які використовуються нами при навчанні *Academic Writing* є книга Dorothy E. Zemach, Lisa A. Rumisck *Academic Writing from paragraph to essay*. Книга невелика за об'ємом - 138 сторінок, але автори пропонують різноманітні види групових, парних та індивідуальних завдань, багато практичних завдань щодо кожного етапу процесу письма. Студенти вчаться спочатку правильно генерувати ідеї, організовувати матеріал, писати чернетку, рецензувати та коректувати *paragraph*, а потім організовувати та логічно пов'язувати *paragraphs* у різні типи академічного писемного мовлення.

Важливим завданням наукового гуртка є також навчання *Public Speaking*, адже молодим науковцям необхідно презентувати результати своїх наукових досліджень не тільки у писемному вигляді, а й при виступі на семінарах та конференціях, робочою мовою яких в наші дні в більшості випадків є англійська мова. При викладанні *Public Speaking* ми використовуємо як базову книгу Mark Powell *Presenting in English. How to Give Successful Presentations*. Автор ідентифікує ключові навички, якими необхідно оволодіти для ефективної презентації: введення, структурування промови, використання наочних засобів, голосу, міміки та жестів, а також уміння розуміти потреби слухачів та відповідати на їх питання.